

og have ikke kunnet fortsættes. Nu skulde man tro, at Manden vidste noget om, at det hele var hævet, gaaet i Stykker, eller at der manglede Tilslutning; ellers kunde han dog ikke sige saadant noget. Han siger det alligevel uden at kende noget som helst dertil med den største Fripostighed. Jeg kan imidlertid sige, at de kunne særdeles godt fortsættes og ere ogsaa fortsatte med stigende Tilslutning. Derfor kan jeg give mit Vidnesbyrd. Det sidste Forsøg, der er gjort i den Retning, er som sagt en Foredragsrække, der er holdt paa 2 Steder, i Holbæk og i Kundby Sogn. Den er bleven saaledes opfattet der, hvor den er holdt, at straks da den var sluttet, har man optaget Forhandling med en ung Videnskabsmand i Kjøbenhavn om igen næste Aar at tage fat paa de to samme Pladser. Man vilde straks sikre sig, at man kunde fortsætte, idet man mente, at vedkommende Mand, der havde vundet et godt Ry, vilde ellers blive optagen af andet Arbejde, og man lagde da Planen saaledes, at medens man i Aar havde en Foredragsrække paa 6 Foredrag, var man enig om, at man næste Gang maatte have en længere Foredragsrække, 8, 10, endogsaa 12 Foredrag; nogen Afgørelse herpaa foreligger ikke endnu. Naar det er Tilfældet — jeg nævner blot her et Eksempel, jeg kunde godt tage flere — ved jeg ikke, hvorledes det kan gaa til, at en tilkaldt „sagkyndig“ kan handle saa letsindig med den Opgave, han har faaet, at han kan sige i al Almindelighed, at Foredragene ikke have kunnet fortsættes af Mangel paa Tilslutning. — Sluttelig vil jeg gerne sige et Par Ord mere til det ærede Medlem for Verninge. Gennem disse almindelige Betragtninger har jeg for øvrigt allerede berørt de Synspunkter, han gjorde gældende, idet han fuldstændig deler Opfattelse med den Skrivelse, her foreligger. Men det ærede Medlem gør sig jo her skyldig i en absolut Modsigelse. Han gør nemlig to Opfattelser gældende. Først sagde han, det var et Spørgsmaal, man maatte tage sig i Agt for, thi det hele blev grueligt dyrt. Der skulde forfærdelig mange Penge til, thi saa kom alle Foredragsforeninger hele Landet over, og det blev alt for kostbart. Men senere sagde han, at det vilde slet

ikke blive til noget med Foredragene, intet Menneske vilde komme til dem. Det er jo en Modsigelse (Afbrydelse af *H. Holm.*) Jo, det er saamænd! Det ærede Medlem ved nemlig meget godt, hvad det drejer sig om. Det er ikke Meningen, at ethvert Foredrag, en Skolelærer holder i sit Sogn, skal have Statsunderstøttelse. Det er kun samlede Foredragsrækker, her er Tale om. Det ærede Medlem ved vel ogsaa, at Meningen er, at vedkommende Forening eller Egn skulde yde Halvdelen, medens man saa har tænkt sig og forventer ved senere Forhandlinger med den højtærede Kultusminister at komme dertil — om ogsaa det ærede Medlem for Verninge stritter derimod — at Statskassen yder den anden Halvdel. Naar det bliver Tilfældet, at det, som det nødvendigvis maa blive, er forholdsvis ret kostbare Foredrag, tror jeg ikke, man behøver at blive bange for nogen forfærdelig Oversvømmelse. Og selv om det ogsaa skulde udvikle sig, selv om vi skulde ofre noget mere, og selv om vi ogsaa skulde komme til at dublere nogle Gange, er det da aldrig noget saa forfærdeligt. Der er her absolut en Modsigelse til Stede. Enten kan det ikke blive saa forfærdeligt dyrt, eller ogsaa regner det ærede Medlem fejl, naar han ikke tror, der kommer flere, end at de skulle have et Skelet til at sidde ved Siden af den ene Mand, der er. Hvis det sidste er Tilfældet, tror jeg nok, han kan spare sine økonomiske Bekymringer. — Jeg har villet benytte Lejligheden til at fremhæve mit Syn paa denne Sag. Jeg vil, som sagt, haabe, at den Velvilje for Sagen, som er kommen til Orde, selv om det maa beklages, den ikke har overalt været heldigere i sine Former og Tilrettelæggelse, end den har været, baade fra den højtærede Minister og hos Finansudvalgets Ordfører, maatte føre til, at vi faa denne Sag løst. Jeg skal paa Forhaand tilsige mit Bidrag ikke alene som Rigsdagsmand, men ogsaa som Borger ude mellem Folk, til, at den kan finde en saa god Løsning, som det behøves, for at den kan føres ud i Livet. Da det nu er mit Forslag, skal jeg sige, at jeg selvfølgelig ikke vil fremtvinge en Afstemning om det paa et Tidspunkt, hvor Forholdene ere blevne lagte saa daarlig til Rette, som de ere, men da